

Cofnodion wedi'u Cadarnhau

Teitl y Cyfarfod: Cyfarfod Bwrdd CNC – Sesiwn Gyhoeddus
Yn bresennol yn bersonol a thrwy Microsoft Teams

Dyddiad y Cyfarfod: 24 Mawrth 2022

Aelodau'r Bwrdd a oedd yn bresennol: Syr David Henshaw (Cadeirydd)
Clare Pillman, Prif Weithredwr
Yr Athro Steve Ormerod, Is-gadeirydd
Karen Balmer (Teams, bore yn unig)
Catherine Brown (Eitemau 1 i 12)
Julia Cherrett
Geraint Davies
Paul Griffiths
Zoë Henderson
Mark McKenna
Yr Athro Peter Rigby

Aelodau'r Tîm Gweithredol a oedd yn bresennol: Rachael Cunningham, Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol
Ceri Davies, Cyfarwyddwr Gweithredol Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu
Prys Davies, Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth a Datblygu Corfforaethol
Sarah Jennings, Cyfarwyddwr Gweithredol Cwsmeriaid, Cyfathrebu a Masnachol
Gareth O'Shea, Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau

Unigolion ychwanegol a oedd yn bresennol: Colette Fletcher, Pennaeth Llywodraethu ac Ysgrifennydd y Bwrdd (Pob eitem)
Caroline Hawkins, Rheolwr Cynllunio Corfforaethol, Perfformiad ac Asesu Strategol Eitem 6 (Teams)
Sarah Williams, Pennaeth y Swyddfa Strategaeth Gorfforaethol a Rheoli Rhaglenni Eitem 6 (Teams)
Sue Ginley, Cynghorydd Arbenigol Arweiniol, Cynllunio Corfforaethol a Pherfformiad Eitem 6 (Teams)
Julia Allen, Cynghorydd Arbenigol Arweiniol, Adnoddau Dynol Eitem 7 (Teams)
Charlotte Morgan, Rheolwr Lles, Iechyd a Diogelwch Eitemau 8 a 12 (Teams)
Fen Turner, Cynghorydd Arbenigol Arweiniol, Strategaeth Adnoddau Naturiol a Lles Eitem 9
Bill Purvis, Rheolwr Iechyd, Mynediad at Addysg a Hamdden Eitem 9
Ruth Jenkins, Pennaeth Rheoli Adnoddau Naturiol Eitem 9
Catrin Hornung, Pennaeth Cyfathrebu a Chysylltiadau Allanol Eitem 11
Naomi Lawrence, Pennaeth Profiad y Cwsmer Eitem 11

Heledd Evans, Arweinydd y Tîm Gwasanaethau Digidol Eitem 11 (Teams)
Martin Parkinson, Pennaeth TGCh Eitem 11 (Teams)
Christopher Collins, Pennaeth Gwybodaeth a Thystiolaeth Eitem 11 (Teams)
Dominic Driver, Pennaeth Stiwardiaeth Tir Eitem 12 (Teams)
Elsie Grace; Pennaeth Datblygu Masnachol Cynaliadwy Eitem 12 (Teams)
Gavin Bown, Pennaeth Gweithrediadau Canolbarth Cymru Eitem 12 (Teams)
Paul Johnston, Rheolwr Gwerthiant a Marchnata Eitem 12 (Teams)
Adrian Hodkinson, Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch Eitem 12 (Teams)
Sarah Wood, Rheolwr Bioamrywiaeth a Chydnerthedd Ecosystemau Eitemau 13 ac 16 (Teams)
Nadia De Longhi, Pennaeth Rheoleiddio a Thrwyddedu Eitem 13 (Teams)
Adam Cole-King, Cynghorydd Arbenigol Arweiniol, Polisi Bioamrywiaeth Eitemau 13 ac 16 (Teams)
Patrick Lindley, Cynghorydd Arbenigol Arweiniol, Cynefinoedd a Rhywogaethau Daearol Eitemau 13 ac 16 (Teams)
Katherine Morris, Prif Gynghorydd, Gwasanaethau Cyfreithiol Eitem 13 (Teams)
Sian Williams, Pennaeth Gweithrediadau Gogledd-orllewin Cymru Eitem 16 (Teams)
Ben Wilson, Prif Gynghorydd, Pysgodfeydd Eitem 16 (Teams)

**Arsyllwyr
CNC:**

Mike Evans, Pennaeth Gweithrediadau, Canol De Cymru
Kate Evans, Materion Cyhoeddus ac Ysgrifennydd Personol
Luke Henry, Rheolwr Prosiect, TGCh
Ben Dickinson, Rheolwr Newid a Ffurfweddu Gwasanaeth
Ian Johns, Prif Bensaer Technegol (Eitem 11)
Phil Mostyn, Cynghorydd Arbenigol Arweiniol, Lles, Iechyd a Diogelwch (Eitem 12)
Jessica Poole, Cynghorydd Arbenigol Arweiniol, Dulliau Rheoleiddio (Eitem 13)
Ian Williams, Arweinydd Tîm, Trwyddedu Rhywogaethau (Adar) (Eitem 13)
Rachel Jarvis, Cynghorydd Arbenigol Arweiniol, Dulliau Rheoleiddio (Eitem 13)
Danielle Phillips, Chwarae Teg

**Arsyllwyr
Cyhoeddus:**

Kim Waters – Undeb Afonydd Cymru
Rachel Evans - Y Gynghrair Cefn Gwlad
Steve Griffiths - BASC
Glynn Evans – BASC
Gareth Wardell
Ruth Tudor
Douglas Knox, Forestry and Land Scotland (Eitem 11)
Rachel Hodson - Llywodraeth Cymru (Eitem 12)
Julian Hughes – RSPB (Eitem 12)
Aelodau ychwanegol o'r cyhoedd

Datganiadau:

Yr Athro Steve Ormerod – Cyn-gadeirydd y Cyngor (2012-2017) ac Is-lywydd presennol yr RSPB; Cadeirydd Grŵp Adar sy'n Bwyta Pysgod CNC; Aelod o ddwy ymddiriedolaeth bywyd gwyllt; Aelod o amryw o gymdeithasau dysgedig a sefydliadau proffesiynol sy'n ymdrin â materion

bywyd gwyllt, gan gynnwys adar (Ymddiriedolaeth Adareg Prydain, Cymdeithas Ecolegol Prydain, Sefydliad Siartredig Ecoleg a Rheolaeth Amgylcheddol). Wedi cyhoeddi dros 70 o bapurau gwyddonol ar adar - gan gynnwys eu rôl fel ysglyfaethwyr.

Geraint Davies – Ymddiriedolaeth Gwarchod Bywyd Gwyllt, RSPB, Undeb Amaethwyr Cymru, Undeb Cenedlaethol Amaethwyr Cymru, Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol,

Julia Cherrett – Cymdeithas Saethu a Chadwraeth Prydain, curwr rhan-amser ar helfa leol (di-dâl)

Karen Balmer – RSPB, Derbynnnydd Grantiau, Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol

Catherine Brown – RSPB, Yr Ymddiriedolaeth Natur, Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol

Zoe Henderson – Y Gynghair Cefn Gwlad, Ymddiriedolaeth Natur Gogledd Cymru

Peter Rigby – Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol

Clare Pillman – Yr Ymddiriedolaeth Natur, Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol, Parc cenedlaethol newydd arfaethedig

Syr David Henshaw – Parc cenedlaethol newydd arfaethedig

Ymddiheuriadau: Yr Athro Calvin Jones
Dr Rosie Plummer
Karen Balmer (o 1pm)
Yr Athro Steve Ormerod (12.15 – 2.00)
Catherine Brown (Eitemau 13 i 16)

Ysgrifenyddiaeth: Jocelyn Benger
Natalie Williams

Eitem 1. Agor y Cyfarfod

1. Agorodd y Cadeirydd y Cyfarfod a chroesawu pawb. Gwnaed datganiadau o fuddiant fel y nodwyd uchod. Roedd datganiadau wedi'u hystyried ymlaen llaw a daethpwyd i'r casgliad nad oedd yn ofynnol i unrhyw aelodau o'r Bwrdd gael eu heithrio o'r trafodaethau. Esboniodd y Cadeirydd y modd y cynhelir y cyfarfod a'r broses a fyddai'n cael ei dilyn ar gyfer unrhyw gwestiynau nas trafodwyd yn ystod y sesiwn holi ac ateb gyhoeddus.

Eitem 2. Adolygu'r Cofnodion a'r Cofnod Gweithredu

2A. Adolygu Cofnodion y Cyfarfod Cyhoeddus a gynhaliwyd ar 28 Ionawr

2. Adolygwyd a chytunwyd ar gofnodion y cyfarfod cyhoeddus a gynhaliwyd ym mis Ionawr.

2B. Adolygu'r Cofnod Gweithredu Cyhoeddus

3. Adolygwyd a nodwyd y cofnod gweithredu.

Eitem 3: Diweddariad gan y Cadeirydd

4. Parhaodd amryw o gyfarfodydd i gael eu cynnal, gan gynnwys y Grŵp Adferiad Gwyrdd a chyfarfodydd pwyllgor arferol.

5. Cytunwyd ar y penodiadau canlynol mewn perthynas â Chadeiryddion Pwyllgorau'r Bwrdd ymlaen llaw drwy ohebiaeth: Julia Cherrett i Gadeirio'r Pwyllgor Pobl a Thaliadau (PaRC); Paul Griffiths i weithredu fel Cadeirydd dros dro'r Pwyllgor Rheoli Perygl Llifogydd (FRMC) hyd nes y bydd y broses bresennol o recriwtio aelodau'r Bwrdd wedi'i chwblhau; Syr David Henshaw i barhau fel Cadeirydd dros dro'r Pwyllgor Cyllid (FC). Diolchwyd i Zoe Henderson am ei gwaith fel Cadeirydd y PaRC.
6. Nododd y Cadeirydd y byddai Catherine Brown yn ymddiswyddo o'r Bwrdd ar 31 Hydref. Llongyfarchwyd Catherine ar ei phenodiad fel Cadeirydd y Bwrdd Ymddygiad Gorfodi. Diolchodd y Bwrdd i Catherine am ei holl waith i CNC.

CYMERADWYWYD: Cymeradwywyd newidiadau i Gadeiryddion y Pwyllgorau.

Eitem 4: Adroddiad gan y Prif Weithredwr

7. Ystyriwyd bod y papur wedi'i ddarllen, a thynnwyd sylw at yr eitemau canlynol.
8. Bu newid byd ers cyfarfod diwethaf y Bwrdd, yn enwedig o ran y sefyllfa yn Wcráin. Roedd yr effaith ar staff, rhwydweithiau a materion yn ymwneud â'r gadwyn gyflenwi yn cael ei hystyried a'i hadolygu gan y Tîm Gweithredol (ET).
9. Roedd y barnwr yn yr adolygiad barnwrol o Reoliadau Adnoddau Dŵr (Rheoli Llygredd Amaethyddol) (Cymru) 2021 wedi gwrthod hawliad Undeb Cenedlaethol yr Amaethwyr (NFU) yn ei gyfanrwydd.
10. Rhoddodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu (EPP) y wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd am ganlyniad Adroddiad Comisiwn y Gyfraith ar reoleiddio diogelwch tomenni glo, a gychwynnwyd yn dilyn llithriad tomen Tylorstown yn ystod Storm Dennis. Rhannwyd argymhellion yr Adroddiad. Cydnabu'r Adroddiad hefyd mai dim ond un o'r materion etifeddiaeth ddiwydiannol y mae angen mynd i'r afael â nhw yw tomenni glo, a gwnaed argymhellion ar y mater hwn. Byddai Llywodraeth Cymru yn ystyried Adroddiad Comisiwn y Gyfraith, ac roedd Papur Gwyn yn debygol o gael ei gyhoeddi yn ddiweddarach yn y flwyddyn ar sut i weithredu hyn. Roedd gan CNC ddyletswyddau a chyfrifoldebau o ran gweithgarwch amgylcheddol yn ogystal â'r tomenni glo ar Ystad CNC ac roedd wedi bod yn gweithio gyda Llywodraeth Cymru a Chomisiwn y Gyfraith i gyfrannu at yr ymgynghoriad.
11. Byddai Martin Parkinson, Pennaeth TGCh, a Chadeirydd presennol Grŵp y Tîm Arwain (LTG), yn mynd all-lein wrth gadeirio'r grŵp hwnnw i weithio gyda'r Tîm Gweithredol, y Tîm Arwain a'r tîm Llywodraethu ar waith i drawsnewid llywodraethu ac effeithiolrwydd y grwpiau hyn. Byddai Pennaeth TGCh newydd yn cael ei recriwtio.
12. Croesawodd aelodau'r Bwrdd y gwaith ar y Gofrestr Gyhoeddus ar-lein a gofynnwyd am i ddiolch gael ei gyfleu i'r tîm am eu gwaith ar hyn. Nodwyd bod hon yn elfen bwysig o atebolrwydd ac ymchwil drwy fynediad at sylfaen wybodaeth CNC.

CAM GWEITHREDU: Yr Ysgrifenyddiaeth i ddiolch i'r tîm Cwsmeriaid am eu gwaith ar y Gofrestr Gyhoeddus ar-lein.

Eitem 5: Adroddiadau Diweddarau'r Pwyllgorau

13. Cyflwynodd Catherine Brown, Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg (ARAC), y wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd am y cyfarfod a gynhaliwyd ar 10 Mawrth. Cafwyd trafodaeth sylweddol ar y Gofrestr Risg. Cafwyd archwiliad dwfn o'r risg o beidio â chydymffurfio, a nodwyd bod cynnydd yn cael ei wneud. Arweiniodd trafodaeth ar y

risgiau sy'n dod i'r amlwg mewn perthynas ag Wcráin a chostau byw at drafodaeth a argymhellir gan y Bwrdd ar hyn. Rhoddwyd y wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd o ran lleihau'r risg sy'n gysylltiedig â chontractau. Roedd hyn wedi bod yn ddefnyddiol iawn ac roedd yn galonogol gweld y camau'n cael eu cymryd ar hyn. Roedd rhai pryderon ynghylch defnyddio Memoranda Cyd-ddealltwriaeth, ond roedd yr ET yn adolygu hyn, a byddai archwiliad yn dilyn yn ystod y misoedd nesaf. Adroddwyd am dri adroddiad archwilio a dau adroddiad dilynol ac anogwyd yr ARAC i weld gwelliannau yn yr ymateb i archwiliadau. Diolchwyd i'r tîm Archwilio Mewnol a'r tîm rheoli am y gwaith dilynol ar adroddiadau archwilio. Roedd cynllunio'r gweithlu wedi cael barn archwilio anfoddhaol, a oedd yn peri pryder i'r ARAC, er y cydnabuwyd bod y PaRC wedi bod yn rhan o drafodaethau. Roedd yr ARAC yn parhau i bryderu am y bwlch rhwng cofnodion y Bwrdd Glo a CNC ar domenni glo. Roedd gwaith yn cael ei wneud i gysoni hyn ac roedd yr ARAC yn parhau i fonitro.

14. Rhoddodd Zoe Henderson, Cadeirydd y Pwyllgor Pobl a Thaliadau (PaRC), y wybodaeth ddiweddaraf am y cyfarfod a gynhaliwyd ar 2 Mawrth. Roedd y Pennaeth Datblygu Sefydliadol (OD) Dros Dro newydd wedi ymuno â'r PaRC, ac roedd eisoes yn gwneud gwahaniaeth mawr. Nid oedd y PaRC yn synnu ar y farn archwilio ar Gynllunio'r Gweithlu gan nad oedd Pennaeth OD wedi bod yn y rôl ers peth amser. Ystyriwyd y Wybodaeth Reoli gyda ffocws ar heriau recriwtio ac o ystyried sut i reoli cyllidebau tymor byr a Phenodiadau Tymor Penodol (FTAs). Roedd grŵp yn ystyried hyn yn fanwl er mwyn gwneud awgrymiadau ar sut i symud ymlaen. Adolygwyd nifer y staff yn y sefydliad, ynghyd â nifer y swyddi gwag, a thynnwyd sylw at bwysigrwydd sicrhau adnoddau a ffocws cywir y Gwasanaethau Pobl. Cynhaliwyd sesiwn ar Les, Iechyd a Diogelwch. Cynhaliwyd archwiliad dwfn ar absenoldebau iechyd meddwl, a nodwyd bod rhywfaint o hyfforddiant wedi'i roi ar waith i reolwyr ar iechyd meddwl, ond roeddent yn cydnabod bod mwy o waith i'w wneud ar hyn. Roedd cynnydd yn cael ei wneud o ran cynllunio ar gyfer olyniaeth, ond byddai angen parhau i ganolbwyntio ar y maes hwn.
15. Gwnaeth aelodau'r Bwrdd sylwadau ar yr heriau o ran recriwtio a'r swyddogaeth Adnoddau Dynol (AD). Nodwyd bod recriwtio wedi'i godi i risg lefel strategol a bod gwaith yn cael ei wneud i fynd i'r afael â hyn. Diolchodd y Prif Weithredwr i Zoe Henderson ar ran yr ET am ei gwaith fel Cadeirydd y PaRC.
16. Rhoddodd Peter Rigby, Cadeirydd y Pwyllgor Cynghori ar Dystiolaeth (EAC), y wybodaeth ddiweddaraf am waith ers y cyfarfod a gynhaliwyd ar 18 Ionawr. Roedd y cyfarfod nesaf wedi'i drefnu ar gyfer 7 Mehefin. Roedd gwaith yn cael ei wneud ar recriwtio i'r Pwyllgor i ehangu'r sylfaen arbenigedd, yn enwedig ym meysydd coedwigaeth a'r môr. Roedd recriwtiaid rhagorol wrthi'n cael eu recriwtio, ond nid oedd hyn wedi'i gwblhau eto.
17. Rhoddodd Syr David Henshaw, Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid (FC), y wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd am y cyfarfodydd a gynhaliwyd ar 10 Chwefror ac 11 Mawrth. Derbyniwyd y wybodaeth ddiweddaraf am berfformiad y flwyddyn bresennol. Roedd y tîm Cyllid wedi nodi y dylai hyn fod ar y trywydd iawn erbyn diwedd y flwyddyn. Roedd coedwigaeth ac atebolrwydd wedi'u trafod a byddai'r ffocws ar hyn yn parhau. Ystyriwyd y gweithlu a'r rheolaethau. Cafwyd trafodaeth ar y Llinell Sylfaen a'r gwaith pwysig ar hyn o ran nodi blaenoriaethau. Derbyniwyd y cynigion ar godi tâl a rhoddwyd y wybodaeth ddiweddaraf am grantiau. Cynhaliwyd yr adolygiad effeithiolrwydd blynyddol. Yn y cyfarfod ar 11 Mawrth, ystyriwyd y Gyllideb ddrafft a Chynllun Busnes 2022/23. Nodwyd bod y Gweinidog wedi cymeradwyo'r Cynllun Codi Tâl Blynyddol.
18. Rhoddodd Julia Cherrett, Cadeirydd y Pwyllgor Rheoli Perygl Llifogydd (FRMC), y wybodaeth ddiweddaraf am y cyfarfod a gynhaliwyd ar 13 Ionawr. Darparwyd ymateb i'r

cynllun drafft adnoddau gan yr Is-bwyllgor Llifogydd ac Erydu Arfordirol. Cefnogwyd y rhan fwyaf o'r cynigion i'r dyfodol, er y cydnabuwyd bod hon yn rhestr hir o argymhellion y byddai angen eu blaenoriaethu. Roedd sesiwn strategol ychwanegol wedi'i hychwanegu at gyfarfod nesaf yr FRMC i alluogi trafodaethau ar fesurau nawr ac yn y dyfodol ar gyfer rheoli perygl llifogydd, sut i fwrw ymlaen â'r sgysiau ar berygl llifogydd gyda chymunedau a'r dull o ymdrin ag atebion sy'n seiliedig ar natur i lifogydd.

19. Trafododd aelodau'r Bwrdd y ddadl ar faterion coedwigaeth yng nghyfarfod preifat y Bwrdd, a nodwyd pwysigrwydd coetiroedd o ran darparu atebion sy'n seiliedig ar natur i lifogydd, yn ogystal â'u manteision eraill y gellid eu cyflawni drwy reoli tirwedd yn briodol.
20. Dywedodd y Prif Weithredwr wrth y Bwrdd y rhagwelwyd cyhoeddiad gan Lywodraeth Cymru ar ymrwymiad yn y Rhaglen Lywodraethu ar gyfer adolygiad o'r llifogydd yn 2020. Nodwyd hefyd fod Archwilio Cymru yn ystyried ei ddull o gynnal adolygiad o lifogydd. Trafododd aelodau'r Bwrdd y dull o ymgysylltu â chymunedau ar lifogydd. Cydnabuwyd bod cyfle i gyfrannu at yr adolygiadau gan gyrrff eraill ar yr hyn y gellid ei wneud, yn ogystal â'r hyn a wnaed. Nodwyd hefyd fod Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC) yn awyddus i gymryd rhan mewn sgysiau ehangach ar y mater hwn.
21. Rhoddodd yr Athro Steve Ormerod, yn dirprwyo dros Gadeirydd y Pwyllgor Ardaloedd Gwarchoddedig (PrAC), y wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd am y cyfarfod a gynhaliwyd ar 1 Chwefror. Rhoddodd y papur fanylion y cyfarfod. Tynnwyd sylw at y meysydd canlynol. Roedd y trafodaethau wedi cynnwys y meddylfryd sy'n esblygu ar ddiben dynodiadau ardaloedd gwarchoddedig, er enghraifft, eu pwysigrwydd o ran hamdden ac adsefydlu ar ôl Covid, a mynd i'r afael â'r argyfyngau hinsawdd a natur. Ystyriwyd effeithiau bioamrywiaeth sy'n dirywio yn yr amgylchedd daearol, yn ogystal â'r amgylchedd dŵr croyw a morol a'r effeithiau ar safleoedd dynodedig. Y targed 30x30 a ddaeth i'r amlwg ar lefel fyd-eang o'r CBD (Confensiwn ar Amrywiaeth Fiolegol) oedd y byddai 30% o'r tir a'r môr mewn statws gwarchoddedig erbyn 2030, a'r bwriad oedd bod yn Gadarnhaol o ran Natur erbyn 2030. Roedd y parc cenedlaethol newydd arfaethedig yn eitem barhaus. Rhoddwyd gwybod i'r PrAC hefyd am ymateb Llywodraeth y DU i Adolygiad Glover ar dirweddau, yn enwedig Ardaloedd o Harddwch Naturiol Eithriadol (AHNE) a Pharciau Cenedlaethol. Ystyriwyd gofynion ac adnoddau monitro ar safleoedd gwarchoddedig CNC. Hysbyswyd y PrAC am gynigion ar gyfer cais am gyllid o £7.4 miliwn erbyn 2025 i wella'r ffordd y rheolir yr ardaloedd gwarchoddedig ar Ystad CNC.
22. Trafododd aelodau'r Bwrdd y wybodaeth ddiweddaraf am y PrAC a nodwyd cynnwys Adolygiad Glover. Esboniodd Cyfarwyddwr Gweithredol EPP y gwahaniaeth yn yr adroddiad sy'n ymwneud â Chymru, ond nododd fod y ddeddfwriaeth yn gysylltiedig. Roedd y tîm mewn trafodaethau gyda Natural England a Defra i rannu gwybodaeth am y gwahanol ddulliau gweithredu. Trafododd y Bwrdd y dull o ymdrin â'r parc cenedlaethol newydd arfaethedig. Datganodd y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr fuddiant yn y pwnc hwn. Nodwyd bod gan CNC rôl ffurfiol yn y broses ddynodi, ond cytunwyd y gellid ystyried datblygu barn ar y broses ddynodi ar gyfer y dyfodol.

Eitem 6: Adroddiad Chwarter 3 Dangosfwrdd Perfformiad y Cynllun Busnes

Cyflwynwyr: Caroline Hawkins, Rheolwr Cynllunio Corfforaethol, Perfformiad ac Asesu Strategol; Sarah Williams, Pennaeth y Swyddfa Strategaeth Gorfforaethol a Rheoli Rhaglenni; Sue Ginley, Ymgynghorydd Arbenigol Arweiniol, Cynllunio Corfforaethol a Pherfformiad

23. Rhoddodd y Prif Weithredwr gyflwyniad i'r Bwrdd. Ystyriwyd bod y papur a'r Adroddiad Chwarter 3 wedi'u darllen a nodwyd bod adrodd yn digwydd yn erbyn y Cynllun Busnes a gymeradwywyd gan y Bwrdd yn gynharach yn y flwyddyn a'r pum blaenoriaeth strategol. Roedd mesurau perfformiad mewnol wedi'u cynnwys yn yr adroddiad am y tro cyntaf

hefyd. Roedd y rhan fwyaf o'r targedau ar y trywydd iawn, ond disgwyliid rhai heriau, yn enwedig o ran recriwtio, ac yn enwedig ym maes Rheoli Perygl Llifogydd. Nodwyd y gallai'r targed creu coetir fod yn Oren erbyn diwedd y flwyddyn oherwydd oedi gyda phlannu wrth ymgysylltu â'r gymuned. Tynnwyd sylw at y meysydd canlynol o'r adroddiad.

24. Cafodd y mesurau eu graddio fel 19 Gwyrdd, naw Oren a dau Goch. Ar hyn o bryd, roedd cynlluniau rheoli basnau afonydd wedi'u graddio'n Goch, gan fod staff yn cael eu symud all-lein i weithio ar afonydd Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (ACA) a materion ansawdd dŵr eraill. Cafodd y rhaglen Mwyngloddiau Metel ei graddio'n Goch hefyd, er y nodwyd bod y rhaglen yn mynd yn dda, a bod penderfyniad wedi'i wneud i aildrefnu rhywfaint o'r gwaith fel rhan o gynllun mwy o faint. Rhagwelwyd y gallai'r rhaglen fod yn Oren erbyn diwedd y flwyddyn.
25. Cafodd y gwaith o weithredu argymhellion yr Adolygiad o Lifogydd ei raddio'n Oren. Byddai hyn yn parhau i gael ei fonitro'n agos gan yr FRMC a'r ET. Mae cynnydd ar brofiad y cwsmer wedi'i raddio'n Oren hefyd. Cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Cyfathrebu, Cwsmeriaid a Masnachol y byddai'r ateb digidol Rheoli Cysylltiadau Cwsmeriaid ar waith ym mis Ebrill. Roedd y Cynllun Ymgysylltu â Rhanddeiliaid wedi'i ohirio ar gyfer gwaith ychwanegol. Cafodd y Rhaglen Adfywio/Adnewyddu ei graddio'n Oren. Roedd y rhaglen hon wedi'i gohirio oherwydd cyfyngiadau ychwanegol, ond roedd bellach yn gwneud cynnydd. Roedd Rheolwr Prosiect newydd yn ei swydd ac roedd ffocws gwirioneddol ar y bwriad i weld model gweithredu CNC yn y dyfodol yn lleihau'r effaith carbon. Tynnwyd sylw at y ffaith bod gwaith ar safleoedd gwarchoddedig bellach wedi'i raddio'n Wyrdd, a byddai arian ychwanegol ar gyfer y flwyddyn nesaf yn parhau â'r gwaith ar hyn. Bu mwy o ddisgyblaeth o ran her ar y mesurau, felly disgwyliadau diwedd y flwyddyn oedd un Coch, chwech Oren a 23 Gwyrdd.
26. Tynnwyd sylw at yr eitemau canlynol o'r adroddiad ar fesurau mewnol. O'r 11 mesur, cafodd un ei raddio'n Goch, un yn Oren a naw'n Wyrdd. Roedd y mesur a raddiwyd yn Goch yn ymwneud â gwneud taliadau ar amser. Nodwyd bod hyn wedi'i achosi gan faterion staffio yn y tîm Cyllid. Roedd y taliadau bellach yn 89% ac roedd hyder y byddai'r targed o 94.5% yn cael ei gyflawni erbyn diwedd y flwyddyn. Rhoddodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol y wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd fod taliadau ar y trywydd iawn bellach, er y byddai hyn yn parhau i gael ei fonitro'n ofalus. Nodwyd bod llawer o waith wedi'i wneud ar y Wybodaeth Reoli yn ystod y flwyddyn i weld y wybodaeth a fyddai'n canolbwyntio ar fonitro a sbarduno gwelliannau.
27. Trafododd aelodau'r Bwrdd gynnwys yr adroddiad. Cwestiynwyd y cynlluniau tymor byr ar gyfer y tir a brynwyd yn dilyn yr oedi cyn plannu coed. Esboniwyd y byddai dull gweithredu gwahanol yn dibynnu ar bob darn o dir ac y byddai'r Prif Weithredwr yn rhoi mwy o wybodaeth am y manylion am hyn.

CAM GWEITHREDU: Dylai aelodau'r Bwrdd gael manylion am yr ymagwedd at ddefnydd tir tra bod oedi gyda phlannu coed oherwydd gweithgareddau ymgysylltu â'r gymuned.

28. Mynegwyd pryderon ynghylch yr effeithiau posibl ar fusnesau llai o faint o ganlyniad i'r oedi wrth dalu, a chwestiynwyd y cyfathrebiadau ynghylch hyn. Esboniodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol yr ymatebwyd i unrhyw ymholiadau, a thynnwyd sylw at y cynnydd ar y mater hwn.
29. Cafodd y rhaglen Mwyngloddiau Metel ei chanmol a'i chydabod fel gwyddoniaeth o'r radd flaenaf. Awgrymwyd ymweliad safle i weld y gwaith ar lawr gwlad. Tynnodd y

Cyfarwyddwr Gweithredol EPP sylw at y gwaith asesu rhagarweiniol enfawr, a disgrifiodd y cysylltiadau â rhaglenni eraill, megis y rhaglen cronfeydd dŵr.

CAM GWEITHREDU: Mwyngloddiau Metel i'w hychwanegu at y rhaglen o ymweliadau safle'r Bwrdd.

30. Rhoddodd y Cyfarwyddwr Gweithredol EPP y wybodaeth ddiweddaraf am y Rhaglen Adolygu ac Adfer yn dilyn Llifogydd ac esboniodd y penderfyniad i barhau i fonitro'r rhaglen a bod amryw o fesurau hirdymor parhaus. Bu rhywfaint o oedi i'r cynnydd ar y mesurau, a disgrifiwyd y rhain. Byddai'n bwysig sicrhau bod y camau gweithredu'n cael eu hymgorffori cyn eu cymeradwyo. Croesawodd aelodau'r Bwrdd y dull hwn. Cadarnhawyd y byddai llinell adrodd i'r FRMC, yr ET a'r Bwrdd ar ôl i'r rhaglen symud i Fusnes fel Arfer (BAU). Nododd aelodau'r Bwrdd y byddai'n ddefnyddiol gwybod y risgiau a godwyd gan y tîm ar y symudiad hwn i BAU. Nodwyd yr her o ran recriwtio a nifer y swyddi gwag ym maes Rheoli Perygl Llifogydd a Digwyddiadau ac ystyriwyd cynnwys y Bwrdd yn y maes hwn. Disgrifiodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth a Datblygu Corfforaethol y camau sy'n cael eu cymryd ar y mater hwn a datblygiad risg strategol o ran recriwtio.
31. Trafodwyd materion yn ymwneud ag ansawdd dŵr. Awgrymwyd y byddai'n ddefnyddiol bod â mesur mwy tryloyw a hygyrch o amgylch hyn, a oedd yn canolbwyntio ar nifer yr achosion o ddiffyg cydymffurfio a'r camau gorfodi. Byddai angen cynnwys nifer yr achosion o ddiffyg cydymffurfio a adroddwyd hefyd. Cadarnhawyd y byddai'r mesur manwl ar gyfer y flwyddyn nesaf yn cael ei ystyried yn y cyfarfod nesaf. Awgrymwyd y gellid cynnal ymweliad safle i ystyried materion yn ymwneud ag afonydd ACA a Gorlifoedd Stormydd Cyfunol (CSOs) yn y cyfarfod nesaf. Nododd aelodau'r Bwrdd, yn dilyn canlyniad yr adolygiad barnwrol o Reoliadau Adnoddau Dŵr (Rheoli Llygredd Amaethyddol) (Cymru) 2021, y byddai angen blaenoriaethu'r mater hwn.
32. Trafodwyd materion yn ymwneud ag absenoldeb staff a chwestiynwyd i ba raddau roedd rheolwyr yn cefnogi staff. Roedd y PaRC wedi cynnal archwiliad dwfn ar faterion iechyd meddwl ac wedi cael sicrwydd bod hyn yn cael ei ystyried, gyda chymorth yn cael ei gynnig i staff a hyfforddiant yn cael ei roi ar waith i reolwyr. Cydnabuwyd nad oedd yr ardal fusnes AD wedi tyfu law yn llaw â'r sefydliad. Esboniodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth a Datblygu Corfforaethol rôl y Rhaglen Adfywio o ran adolygu'r systemau a'r cymorth, er enghraifft, wrth gyflwyno newidiadau i'r system rheoli perfformiad er mwyn sicrhau bod yr offer priodol gan reolwyr. Cydnabuwyd y disgwyliadau ar reolwyr canol. Esboniodd y Prif Weithredwr y byddai'r Pennaeth TGCh yn canolbwyntio ar y gofynion cydymffurfio ac yn gwneud gwelliannau i'r maes hwn, gan weithio gyda'r Pennaeth Llywodraethu ac Ysgrifennydd y Bwrdd, LTG a'r Bwrdd Gwasanaethau Corfforaethol. Disgrifiwyd y cysylltiad rhwng y maes hwn, Adfywio a'r Adolygiad Sylfaenol. Trafodwyd iechyd meddwl a'r cysylltiad â phryder yn y byd sydd ohoni heddiw. Disgrifiwyd rôl swyddog cymorth cyntaf iechyd meddwl. Roedd yr ET a'r LT wedi ystyried rôl newidiol arweinyddiaeth mewn cyfarfod diweddar. Nododd y Bwrdd yr heriau parhaus.

CYMERADWYWYD: Adroddiad Chwarter 3 Dangosfwrdd Perfformiad y Cynllun Busnes

Eitem 7: Adroddiad Blynyddol Amrywiaeth a Chynhwysiant 2021-22

Cyflwynydd: Julia Allen, Cynghorydd Arbenigol Arweiniol, Adnoddau Dynol

33. Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth a Datblygu Corfforaethol yr eitem a nododd fod amryw o drafodaethau blaenorol wedi'u cynnal yn y Bwrdd ar Amrywiaeth a Chynhwysiant (D&I). Nododd yr Adroddiad Blynyddol y Cynllun D&I, ynghyd â rhai o'r camau gweithredu, a thynnodd sylw at yr Adroddiad Bwlch Cyflog Rhwng y Rhywiau a

gwaith gyda'r sector ehangach. Codwyd rhai pwyntiau diddorol a dderbyniwyd ar gwynion a'r ffocws ar faterion mynediad, a oedd yn cael eu datrys gyda chydweithwyr yn Gweithrediadau. Roedd yr Adroddiad yn cynnwys gwybodaeth gan rwydweithiau staff hefyd.

34. Trafododd aelodau'r Bwrdd gynnwys yr adroddiad. Nododd Zoe Henderson, Cadeirydd y PaRC, fod llawer o waith wedi'i wneud yn y maes hwn ac y byddai gwaith pellach yn cael ei wneud i fwrw ymlaen â hyn, nid yn fewnol yn unig ond gyda chymunedau yng Nghymru. Gofynnwyd a oedd system basbort ar waith ar gyfer pobl ag anabledau ac, os felly, a ellid mesur lefelau eu boddhad ag unrhyw addasiadau. Esboniwyd bod system basbort beilot wedi bod ar waith drwy'r rhwydweithiau staff ac y byddai'r Pennaeth Rheoli Pobl yn cynnal sesiwn gyda rheolwyr llinell. Byddai'r defnydd yn cael ei fonitro a gellid ychwanegu mesur boddhad.
35. Trafodwyd yr Adroddiad Bwlch Cyflog Rhwng y Rhywiau. Nodwyd bod cynnydd yn cael ei wneud yn y maes hwn. Byddai chwe amcan newydd yn sicrhau ffocws ar ddata ac yn galluogi gwneud penderfyniadau gwell, ac ehangir ar hyn yn yr adroddiad nesaf.

CYMERADWYWYD: Adroddiad Blynyddol Amrywiaeth a Chynhwysiant 2021-22 wedi'i gymeradwyo i'w gyhoeddi.

Eitem 8: Adroddiad Chwarter 3 Lles, Iechyd a Diogelwch

Cyflwynydd: Charlotte Morgan, Rheolwr Lles, Iechyd a Diogelwch

36. Cyflwynodd Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth a Datblygu Corfforaethol yr eitem. Tynnwyd sylw at yr archwiliad dwfn ar iechyd meddwl yn y PaRC a'r gwaith sy'n cael ei wneud ar hyn. Byddai'r adroddiad nesaf yn dechrau tynnu sylw at y camau mwy rhagweithiol yn y maes hwn.
37. Rhoddodd y Rheolwr Lles, Iechyd a Diogelwch (WHS) y wybodaeth ddiweddaraf ar y papur. Roedd crynodeb yr Adolygiad o Ddigwyddiadau Difrifol (SIR) wedi'i ychwanegu at y papur i roi syniad o'r ymchwiliadau a'r camau a oedd yn cael eu cymryd. Esboniwyd bod rhai dyddiadau gweithredu ar gyfer y flwyddyn nesaf oherwydd gweithredu camau ar draws y busnes. Mae'r camau hyn yn gysylltiedig â'r Gofrestr Risg Strategol. Nodwyd dau ddigwyddiad yn ymwneud â Syndrom Twannel y Carpws a Dirgryniad Llaw a Braich (HAV). Roedd gwaith arolygu iechyd a monitro dirgryniad yn parhau. Roedd archwiliad mewnol o HAVs wedi cyflwyno sgôr gymedrol. Roedd cynllun gweithredu wedi'i gyflwyno ac roedd y tîm yn gweithio drwy'r argymhellion. Byddai ISO 45001 yn dychwelyd ym mis Hydref i adolygu a oedd y safon yn cael ei chynnal. Bu dau achos difrifol o ddiffyg cydymffurfio ag ISO 45001. Roedd un wedi'i gau yn dilyn adolygiad yr archwilyr o fewn 6 wythnos. Roedd y llall, a oedd yn ymwneud â hyfforddiant WH&S, wedi'i ostwng i fân achos o ddiffyg cydymffurfio yn dilyn y cyfarfod ailasesu ym mis Chwefror. Roedd cynllun gweithredu wedi'i gyflwyno, a oedd yn adlewyrchu'r camau gweithredu SIR parhaus.
38. Ystyriodd aelodau'r Bwrdd gynnwys yr adroddiad a gofyn a ellid disgwyl mwy o Syndrom Twannel y Carpws gyda gwaith parhaus o bell a pha gamau oedd yn cael eu cymryd ar hyn. Esboniodd y Rheolwr WHS fod hyn yn aml yn gysylltiedig â HAVs, yn hytrach na gweithio wrth ddesg yn unig. Cadarnhawyd bod gwybodaeth ac ymwybyddiaeth yn cael eu darparu drwy ddiweddariad misol y Rheolwyr, a bod angen cynnal asesiadau Cyfarpar Sgrin Arddangos (DSE) yn flynyddol.
39. Trafodwyd y data a gasglwyd o'r watsiau monitro dirgryniad, a gofynnwyd a ellid rhannu hyn. Nodwyd bod hyn yn unigryw i'r cyfarpar, ond gellid cynnal sesiynau ymwybyddiaeth ar HAVs ar gyfer contractwyr. Nododd aelodau'r Bwrdd fod y gwaith contract cyn

cymhwyso yn gadarnhaol, ond gofynnwyd pa waith WHS a wneir tra bod y contract yn parhau. Cadarnhaodd y Rheolwr WHS fod y Bwrdd Prosiect Rheoli Contractau wedi cytuno y gellid datblygu polisi a gweithdrefn ar gyfer unrhyw staff sy'n rheoli contractau WHS ar y safle. Roedd Swyddog yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch (HSE) wedi bod yn ganmoliaethus mewn ymweliad safle diweddar am y dull rhagweithiol o ymdrin â WHS ar y safle a ddefnyddiwyd gan reolwr contract ac y byddai hyn yn cael ei gyfleu fel enghraifft i'r holl staff.

40. Nododd y Bwrdd yr adroddiad a diolchodd i'r Rheolwr WHS a'r tîm am eu gwaith a'r cynnydd sy'n cael ei wneud.

NODWYD: Adroddiad Chwarter 3 Lles, Iechyd a Diogelwch

Eitem 9: Llywodraethu Is-grŵp Lles y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus

Cyflwynwyr: Fen Turner, Cynghorydd Arbenigol Arweiniol, Strategaeth Adnoddau Naturiol a Lles; Bill Purvis, Rheolwr Iechyd, Mynediad at Addysg a Hamdden; Ruth Jenkins, Pennaeth Rheoli Adnoddau Naturiol

41. Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth a Datblygu Corfforaethol yr eitem. Roedd ail gylch yr asesiadau lles ar fin dechrau, a byddai'r cynlluniau lles yn dilyn hyn. Byddai'n ofynnol i CNC gyfrannu at y pymtheg asesiad lles gan y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus o bob rhan o Gymru, a gwneud sylwadau arnynt. Roedd y papur yn amlinellu'r dull arweinyddiaeth wasgaredig a oedd yn adeiladu ar yr hyn a ddysgwyd o'r cylch cyntaf, gan sicrhau'r llywodraethu i roi sicrwydd i'r Bwrdd ar yr un pryd. Roedd yr ET wedi adolygu a gwneud sylwadau ar y papur ac wedi cymeradwyo opsiwn 3. Ystyriwyd bod y papur wedi'i ddarllen.
42. Rhoddodd y Cynghorydd Arbenigol Arweiniol, Strategaeth Adnoddau Naturiol a Lles, gyflwyniad i'r Bwrdd a dynnodd sylw at yr argyfyngau natur a hinsawdd byd-eang, gan bwysleisio y gallai hanner y rhywogaethau ar y ddaear gael eu colli o fewn yr 80 mlynedd nesaf. Esboniwyd bod y darn hwn o waith yn gyfle i CNC weithio tuag at fynd i'r afael â hyn. Anogwyd y Bwrdd i nodi eu barn ar hyn.
43. Croesawodd aelodau'r Bwrdd y cyflwyniad. Nodwyd y cynnydd sy'n cael ei wneud yn y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus o ran ymgysylltu rhwng CNC ac aelodau eraill. Byddai'r berthynas ag aelodau'r Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus yn allweddol i sicrhau bod negeseuon yn cael eu cyflwyno'n effeithiol. Roedd yn bwysig cyfrannu a herio'n gynnar yn y broses o ddatblygu'r cynlluniau. Rhoddwyd enghraifft o'r math o her a ddarparwyd yn y cylch cyntaf.
44. Cydnabuwyd hyder cynyddol llais CNC ond gofynnwyd sut y byddai'r cyfeiriad yn cael ei gydgyssylltu'n fewnol. Cadarnhaodd y Cynghorydd Arbenigol Arweiniol, Strategaeth Adnoddau Naturiol a Lles, fod fframwaith wedi'i sefydlu ledled Cymru mewn ymateb i'r Adroddiad ar Sefyllfa Adnoddau Naturiol (SoNaRR), a oedd yn sicrhau cysondeb, yn magu hyder ac yn galluogi rhannu dysgu. Roedd y llais cyffredin hwn yn ymwneud â chyflawni'r pedwar nod ar Reoli Adnoddau Naturiol yn Gynaliadwy (SMNR) ac integreiddio'r negeseuon hynny i'r fframwaith. Byddai Natur a Ni yn cael ei gynnwys yn y fframwaith hefyd, gan ddarparu rhywfaint o'r cyfeiriad angenrheidiol. Byddai meithrin ymddiriedaeth a datblygu cysylltiadau â phartneriaid yn allweddol i ddylanwadu'n llwyddiannus ar y meddylfryd ar y daith i'r asesiadau. Nodwyd cyrhaeddiad ac adnoddau cyflenwi'r Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus.

45. Gofynnodd aelodau'r Bwrdd am y gofynion ariannol ac adnoddau a sut roedd y rhain yn gysylltiedig â'r Ymarfer Llinell Sylfaen. Cadarnhawyd bod penderfyniadau wedi'u gwneud yn ddiweddar ar statws parhaol rhai o'r staff sy'n gysylltiedig â hyn.
46. Tynnodd y Cadeirydd sylw at y ffaith y gallai'r cylch trafod hwn fod yn heriol, yn enwedig ym maes polisi cynllunio, a chynigiodd y dylid newid yr argymhelliad i gynnwys tri aelod o'r Bwrdd yn hytrach nag un yn y rôl graffu ddirprwyedig. Roedd yr Athro Calvin Jones wedi mynegi diddordeb cyn y cyfarfod. Gwirfoddolodd Paul Griffiths a Geraint Davies i gael eu cynnwys yn y ddirprwyaeth. Diolchodd y Cadeirydd iddynt a chynigiodd ei gefnogaeth i'r broses hefyd.
47. Cymeradwyodd y Bwrdd y camau arfaethedig fel y'u hargymhellwyd yn y papur yn amodol ar gynnwys aelodau ychwanegol o'r Bwrdd yn y rôl graffu ddirprwyedig fel y nodir uchod.

CYMERADWYWD: Yr argymhellion yn y papur yn amodol ar gynnwys aelodau ychwanegol o'r Bwrdd yn y rôl graffu ddirprwyedig.

Eitem 10. Newidiadau arfaethedig i'r Cynllun Statudol a Chyfreithiol (SaLS)

Cyflwynydd: Colette Fletcher, Pennaeth Llywodraethu ac Ysgrifennydd y Bwrdd

48. Rhoddodd y Pennaeth Llywodraethu ac Ysgrifennydd y Bwrdd drosolwg o'r cynnig ynghylch rhannu gwybodaeth a data. Byddai'n gwahaniaethu rhwng cytundebau a oedd yn ymwneud â rhannu data yn unig yn hytrach na chytundebau a allai gynnwys goblygiadau cyllid neu adnoddau, a oedd eisoes wedi'u cynnwys yn y SaLS.
49. Gofynnodd aelodau'r Bwrdd am eglurhad ynghylch a oedd hyn yn cyfeirio at ddata personol hefyd. Cadarnhawyd bod data personol yn dod o dan y Rheoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data (GDPR). Awgrymwyd bod y rhan hon o'r SaLS yn cyfeirio at ddata personol dienw.
50. Cytunwyd y byddai'r Pennaeth Llywodraethu ac Ysgrifennydd y Bwrdd yn gofyn am eglurhad ar hyn ac yn dosbarthu'r wybodaeth i'r Bwrdd. Yna, gofynnir am gymeradwyaeth i'r newidiadau drwy ohebiaeth.

CAM GWEITHREDU: Y Pennaeth Llywodraethu ac Ysgrifennydd y Bwrdd i ofyn am eglurhad ar y cyfeiriad at ddata personol yn y SaLS a dosbarthu'r wybodaeth i'r Bwrdd. Gofyn am gymeradwyaeth i'r newidiadau i'r SaLS drwy ohebiaeth.

Eitem 11: Strategaeth Ddigidol

Cyflwynydd: Catrin Hornung, Pennaeth Cyfathrebu a Chysylltiadau Allanol; Naomi Lawrence, Pennaeth Profiad y Cwsmer; Heledd Evans, Arweinydd Tîm Gwasanaethau Digidol; Christopher Collins, Pennaeth Gwybodaeth a Thystiolaeth; Martin Parkinson, Pennaeth TGCh

51. Cyflwynodd y Cadeirydd yr eitem, gan dynnu sylw at y gwaith a oedd wedi cael ei wneud a chydnabod bod hyn yn ymwneud cymaint â thrawsnewid busnes a sut roedd CNC yn ymwneud â'i gwsmeriaid a'r bobl yr oedd yn eu gwasanaethu â gwasanaethau digidol, ac roedd yn nodi newid sylfaenol yn y ffordd y byddai CNC yn gweithio. Byddai angen cydfynd â'r dull gweithredu ledled Cymru.
52. Rhoddodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Cyfathrebu, Cwsmeriaid a Masnachol y cyd-destun ar gyfer y drafodaeth ac esboniodd rywfaint o gefndir y gwaith ar hyn, a oedd wedi ystyried rhoi'r cwsmer wrth wraidd yr hyn roedd CNC yn ei wneud. Roedd ymgysylltu wedi

digwydd ar draws y busnes. Roedd cyfle i fod yn fwy effeithlon ac effeithiol, yn fewnol ac yn allanol.

53. Rhoddodd y Pennaeth Cyfathrebu a Chysylltiadau Allanol gyflwyniad, gan dynnu sylw at y ffaith bod hon yn strategaeth uchelgeisiol gyda her o ran cyflawni. Gofynnwyd am gefnogaeth gan y Bwrdd ar y strategaeth lefel uchel cyn i'r gwaith symud i'r broses fapio, blaenoriaethu a chynllunio ar gyfer cyflawni. Disgrifiwyd cefndir datblygu'r strategaeth. Rhannwyd straeon defnyddwyr go iawn a oedd yn manylu ar rai o'r heriau a gafwyd a'r atebion a roddwyd ar waith.
54. Ystyriodd aelodau'r Bwrdd y wybodaeth a gyflwynwyd. Roedd aelodau'r Bwrdd yn cefnogi ethos y strategaeth, yn enwedig y dyhead i wella gwasanaethau cwsmeriaid. Fodd bynnag, codwyd ymholiadau ynghylch lefelau'r adnoddau sydd ar gael, a rhybuddiwyd y tîm yn erbyn ceisio cael atebion cyflym. Argymhellwyd hefyd fod angen ystyried y gwasanaethau cwsmeriaid nad ydynt yn uniongyrchol a'r canlyniadau strategol nad ydynt yn gysylltiedig â chyflenwi i gwsmeriaid, yn enwedig data. Awgrymwyd bod y strategaeth fel y'i cyflwynwyd yn fwy o ddatganiad o ddyhead heb gyllid, llywodraethu a manylion y mynediad at sgiliau sydd ar waith. Argymhellwyd y byddai angen dull systematig o ymdrin â'r llu o deithiau gan ddinasyddion ac y byddai mabwysiadu'r datganiad yn ymwneud mwy â chefnogi'r dadansoddiad a'r dasg o newid y ffordd roedd CNC yn cyflawni ei fusnes.
55. Gofynnwyd cwestiynau ynghylch allgau digidol a sut i ymgysylltu â'r rhai na allent gymryd rhan yn yr amgylchedd digidol. Cytunwyd bod y cysylltiad ag Amrywiaeth a Chynhwysiant yn bwysig. Tynnwyd sylw at y ffaith bod yr ymchwil i ddefnyddwyr yn cynnwys yr holl ddefnyddwyr, ac y byddai mapio teithiau cwsmeriaid yn tynnu sylw at feysydd sy'n peri anhawster. Awgrymwyd y gallai edrych ar enghreifftiau o dechnoleg gynorthwyol a oedd yn cael ei defnyddio gan sefydliadau eraill fod yn werthfawr. Argymhellwyd y byddai angen dull analog wrth gefn ar gyfer gwasanaethau digidol er mwyn sicrhau gwydnwch. Sicrhawyd aelodau'r Bwrdd bod dysgu seiberddiogelwch yn digwydd a bod cynllunio parhad busnes yn cael ei adolygu.
56. Nododd Peter Rigby, Cadeirydd yr EAC, fod yr EAC wedi cadarnhau bod dyletswydd ar CNC i sicrhau bod ei dystiolaeth ar gael i bobl a oedd am ei defnyddio. Cydnabuwyd bod data a digidol yn gysylltiedig a nodwyd bod trafodaeth ddiweddar wedi'i chynnal yn yr ET ar ddata.
57. Trafodwyd adnoddau'n fanwl. Roedd trafodaethau ar y gyllideb wedi'u cynnal ynghylch effeithlonrwydd a syniadau buddsoddi i arbed. Byddai cais yn cael ei baratoi i fwrw ymlaen â'r gwaith. Byddai dysgu gyda sefydliadau eraill yng Nghymru a oedd yn ymgymryd â phroses debyg yn bwysig. Cydnabuwyd y byddai ymgymryd â'r newid trawsnewidiol hwn yn heriol ac y gallai fod angen help o'r tu allan i flaenoriaethu'r dull gweithredu.
58. Trafodwyd y ffordd ymlaen. Cytunwyd y byddai angen datblygu cynllun ar ymgysylltu, adnoddau a mapio digidol.

CAM GWEITHREDU: Cynllun cychwynnol ar gyflwyno'r Strategaeth Ddigidol i'w ddatblygu a'i gyflwyno i gyfarfod o'r Bwrdd yn y dyfodol.

CYMERADWYWD: Y Strategaeth Ddigidol

Eitem 12: Adolygiad o Ddiogelwch Coedwigaeth

Cyflwynwyr: Charlotte Morgan, Rheolwr Lles, Iechyd a Diogelwch; Dominic Driver, Pennaeth Stiwardiaeth Tir; Elsie Grace; Pennaeth Datblygu Masnachol Cynaliadwy; Gavin Bown, Pennaeth

59. Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau yr eitem a chroesawodd y cynrychiolydd o'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch (HSE). Adroddwyd bod coedwigaeth yn rhan o'r sector amaethyddol at ddiben adrodd am ddigwyddiadau a bod y duedd ar gyfer marwolaethau yn y sector hwn wedi aros yn debyg dros yr 20 mlynedd blaenorol. Roedd gwaith wedi bod yn cael ei wneud gyda chwaer-sefydliadau ledled y DU i weithio tuag at newid sylweddol. Eglurwyd y byddai'r dull a arweinir gan y diwydiant a'r dull rheoleiddiol yn arwain at yr un canlyniad, felly'r argymhelliad oedd y dylid dilyn y dull a arweinir gan y diwydiant ond gyda ffocws ar arweinyddiaeth.
60. Tynnodd y Pennaeth Stiwardiaeth Tir sylw at yr angen i sicrhau bod pawb yn ymwybodol, er y byddai CNC yn rhan fawr o'r newid, fod eraill a fyddai'n cymryd rôl arweiniol hefyd.
61. Rhoddodd Adrian Hodkinson, a oedd yn cynrychioli'r HSE, drosolwg o gyfradd yr anafiadau difrifol ac angheuol mewn coedwigaeth, a oedd wedi aros yn eithaf sefydlog, er ei bod yn ymddangos bod tuedd tuag at ffigurau'n gwaethygu. Croesawodd yr HSE adolygiad cryf CNC ar y mater hwn ac roedd yn falch o fod yn rhan ohono. Croesawyd y dull arwain.
62. Ystyriodd aelodau'r Bwrdd gynnwys y diweddariad a gofynnwyd pam nad oedd y duedd yn gwella a beth arall y gellid ei wneud. Cadarnhaodd Mr Hodkinson fod yr ystadegau tymor hwy'n dangos bod y niferoedd yn arbennig o uchel mewn perthynas â llifau cadwyn a lle nad oedd mecaneiddio'n bosibl. Nodwyd bod arweinyddiaeth gref a rheoli risg ar y safle yn y diwydiannau adeiladu a chwarela wedi bod yn effeithiol iawn, ac roedd yr HSE yn falch o weld ffocws CNC ar y dull hwn.
63. Nododd aelodau'r Bwrdd fod y PaRC wedi adolygu'r mater hwn a bod digwyddiadau'n ymwneud ag isgontractwyr yn ymddangos yn fwy cyffredin, a nodwyd y byddai her o ran y ffaith bod coedwigaeth yn tueddu i olygu gweithio o bell, felly byddai'r hyn sy'n cyfateb i reolwr safle yn fwy anodd a chostus. Disgrifiodd y Rheolwr Gwerthiant a Marchnata Gytundeb Diogelwch y Diwydiant Coedwigaeth (FISA), a oedd yn nodi prif rolau a dyletswyddau safle gwaith coedwigaeth. Roedd FISA wedi dechrau llunio fframwaith ar gyfer rheolwyr gwaith coedwigaeth i ddangos cymhwysedd, a byddai CNC yn cymryd rôl flaenllaw pan fyddai hyn ar gael.
64. Nododd aelodau'r Bwrdd bryderon difrifol am y ffigurau ar gyfer marwolaethau. Nodwyd hefyd, gan fod CNC ddau gam i ffwrdd o'r gwaith cwmpo coed, y byddai angen i'r dull o ymdrin â diogelwch gael ei gipio drwy'r broses werthu. Eglurodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau y dull gwerthu, gan ddisgrifio nad oedd mor bell ag yr oedd yn ymddangos, ac esboniodd rôl arwain CNC o ran dylanwadu ar y sector. Esboniodd y Pennaeth Stiwardiaeth Tir y dewis i symud i ffwrdd o'r rôl gynaeafu i gontractau allanol, ond o fewn fframwaith clir, a phwysleisiodd ddyfnder y teimlad ynghylch pa mor bwysig oedd hi i bawb fod pawb yn ddiogel. Tynnwyd sylw at y ffaith bod perthynas wedi'i therfynu gyda chontractwr oherwydd pryderon diogelwch. Disgrifiodd y Rheolwr Gwerthiant a Marchnata ddylanwad CNC ar y broses werthu a chadarnhaodd na fyddai ceisiadau'n cael eu derbyn ar werthiannau oni bai bod dull cryf o ymdrin ag iechyd a diogelwch wedi'i ddangos.
65. Cwestiynwyd yr hyn a ddysgwyd o derfynu'r berthynas â'r contractwr a ystyriwyd yn anaddas i weithio ac felly a oedd y dull porth yn addas i'r diben. Esboniodd y Rheolwr Lles, Iechyd a Diogelwch y cwestiynau a'r asesiadau wedi'u teilwra sy'n ofynnol gan gontractwyr a'r dull o gynnal arolygiadau a chyfarfodydd cyn gwaith. Cadarnhawyd bod

polisi a gweithdrefn yn cael eu creu i ffurfioli hyn. Cwestiynwyd rheolaeth ar is-gontractwyr yn y broses hon. Disgrifiodd y Rheolwr Lles, Iechyd a Diogelwch y weithdrefn a'r dystiolaeth a oedd yn ofynnol gan gontractwyr ar hyn.

66. Nodwyd y rhestr o gamau gweithredu pellach a oedd wedi'i chynnwys yn y papur. Dywedodd aelodau'r Bwrdd y dylai hyn gynnwys addysgu pobl ifanc am ddiogelwch, yn enwedig y rhai nad oeddent wedi mynychu'r coleg i ddysgu coedwigaeth. Cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau y byddai hyn yn rhan o rôl arwain CNC o ran mabwysiadu dull diogelwch ymddygiadol.
67. Diolchodd y Cadeirydd i'r tîm am eu gwaith ar y mater hwn.

Eitem 13: Adolygiad o Dull CNC o Reoleiddio Saethu a Dal Adar Gwyllt: Trwyddedau Cyffredinol

Cyflwynwyr: Sarah Wood, Rheolwr Bioamrywiaeth a Chydnerthedd Ecosystemau; Nadia De Longhi, Pennaeth Rheoleiddio a Thrwyddedu

Yn bresennol: Adam Cole-King, Cynghorydd Arbenigol Arweiniol, Polisi Bioamrywiaeth; Patrick Lindley, Cynghorydd Arbenigol Arweiniol, Cynefinoedd a Rhywogaethau Daearol; Katherine Morris, Prif Gyngorydd, Gwasanaethau Cyfreithiol

68. Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gweithredol EPP yr eitem a rhoddodd drosolwg o'r broses adolygu ac ymgynghori a dyletswydd CNC i wneud hyn.
69. Rhoddodd y Rheolwr Bioamrywiaeth a Chydnerthedd Ecosystemau gyflwyniad ar yr adolygiad o'r dull o reoleiddio saethu a dal adar gwyllt yng nghyd-destun trwyddedau cyffredinol, gan dynnu sylw at y ffaith bod y gwaith a gyflwynwyd wedi'i ddatblygu gan dîm arbenigol. Esboniwyd cefndir y trwyddedau. Roedd adar gwyllt yn cael eu gwarchod gan y gyfraith ond, o dan rai amgylchiadau, gellid rhoi trwyddedau i ganiatáu iddynt gael eu lladd neu eu dal. Cynhaliwyd adolygiad cyflym yn 2019 ac ymrwymwyd i adolygiad llawn bryd hynny. Rhannwyd prif elfennau'r adolygiad hwn. Roedd adolygiad barnwrol o drwyddedau cyffredinol wedi'i amddiffyn yn llwyddiannus ac roedd yr adolygiad wedi mynd rhagddo. Disgrifiwyd yr argymhellion yn y papur. Tynnwyd sylw at y ffaith y byddai'r rhain yn adeiladu ymhellach ar y newidiadau a weithredwyd yn yr adolygiad cyflym. Tynnwyd sylw at y prif newidiadau, a disgrifiwyd y camau nesaf yn amodol ar gymeradwyaeth y Bwrdd.
70. Trafododd aelodau'r Bwrdd gynnwys yr adolygiad a'r argymhellion. Nododd rhai aelodau o'r Bwrdd, er bod hwn yn ddarn o waith trylwyr a chlr iawn, fod llythyrau wedi'u derbyn gan bartïon â buddiant a oedd wedi mynegi pryderon a darparu tystiolaeth am golli adar o bryder cadwraethol ac nad oedd digon o hygredd wedi'i roi i'r rhai a oedd yn berchen ar dir ac yn rheoli tir. Gofynnwyd a oedd digon o waith yn cael ei wneud gyda thirfeddianwyr ac argymhellwyd y dylid gwneud mwy wrth symud ymlaen. Roedd pryderon bod dull cadwraeth pwysig ar gyfer cyfran o'r gymuned wledig yng Nghymru wedi'i ddileu. Tynnodd aelodau'r Bwrdd sylw hefyd at eu pryderon ynghylch y risg y bydd poblogaethau o adar o bryder cadwraethol yn cael eu colli.
71. Datganodd yr Athro Steve Ormerod wrthdaro buddiannau, gan y bu'n Gadeirydd yr RSPB tan bum mlynedd yn ôl. Yn ogystal â'r dystiolaeth a ddefnyddiwyd gan y tîm, nododd fod tystiolaeth ar gael hefyd gan Ymddiriedolaeth Adareg Prydain a'r Asiantaeth Iechyd Anifeiliaid a Phlanhigion, a oedd wedi edrych ar gadernid y dystiolaeth o effaith ar unigolion a phoblogaethau. Byddai'r dystiolaeth annibynnol yn bwysig wrth symud ymlaen ac roedd wedi'i defnyddio gan y tîm. Nodwyd bod meysydd i'w gwella mewn trwyddedau cyffredinol yn ymwneud ag adrodd ac adborth. Gofynnwyd a oedd y dull rheoleiddio llai manwl a gynigiwyd yn gyson â meysydd eraill lle'r oedd CNC yn gweithredu fel

rheoleiddiwr ac a oedd cyfleoedd i gasglu mwy o ddata. Gofynnwyd hefyd a ellid gwneud gwelliannau i'r broses o adnabod trapiau cawell er mwyn mynd i'r afael â defnydd anghyfreithlon.

72. Nododd y Rheolwr Bioamrywiaeth a Chydnerthedd Ecosystemau y dull o ymdrin â thrwyddedau cyffredinol fel mecanwaith ar gyfer trwyddedu cadwraeth a phwysleisiodd fod yr holl adar gwyllt yn cael eu diogelu a bod mecanwaith i wneud cais am drwydded benodol i ganiatáu i aderyn gwyllt gael ei reoli. Nid oedd yn ymwneud â rhoi'r gorau i reoli ysglyfaethwyr, ond â'r mecanwaith a ddefnyddir i wneud hyn. Lle defnyddiwyd y dull gweithredu, esboniwyd y byddai trwydded gyffredinol yn briodol, y byddai hyn yn gweithredu fel dull rheoleiddio llai caeth ac felly na fyddai angen cofrestru ac adrodd. Esboniwyd bod modd adnabod trapiau cawell yn aml oherwydd y tir lle cafwyd hyd iddynt ac efallai na fyddai cyflwyno gofyniad i gofrestru trapiau cawell yn mynd i'r afael â'r broblem. Fodd bynnag, roedd y dull gweithredu yn yr Alban, lle mae angen cofrestru trapiau cawell, yn cael ei wyllo'n ofalus.

73. Pleidleisiodd aelodau'r Bwrdd ar a ddylid cymeradwyo'r dull gweithredu fel yr argymhellwyd yn y papur. Pleidleisiodd chwe aelod o blaid a phleidleisiodd tri yn erbyn.

CYMERADWYWYD: Y dull o Reoleiddio Saethu a Dal Adar Gwyllt: Trwyddedau Cyffredinol

CYMERADWYWYD: Y camau nesaf fel y'u nodir yn y papur.

Eitem 14: Rhagolwg y Bwrdd

Cyflwynydd: Colette Fletcher, Pennaeth Llywodraethu ac Ysgrifennydd y Bwrdd

74. Ystyriodd y Pennaeth Llywodraethu ac Ysgrifennydd y Bwrdd fod y papur wedi'i ddarllen. Amlinellwyd fformat y cyfarfod ym mis Mai ac esboniwyd y byddai'n cynnwys ymweliadau safle dewisol ychwanegol. Gwahoddwyd y Bwrdd i ofyn am unrhyw ymweliadau safle ychwanegol.

Eitem 15: UNRHYW FATER ARALL

75. Myfyriodd aelodau'r Bwrdd ar gyfarfod y Bwrdd yn gyffredinol. Cytunwyd bod ansawdd y drafodaeth yn gwella drwy gyfarfod wyneb yn wyneb. Roedd y dechnoleg wedi gweithio'n eithriadol o dda, a diolchwyd i'r tîm. Byddai'r dysgu o'r profiad hwn yn cael ei ddatblygu.

76. Cododd Geraint Davies fater gyda chontractau defnydd tir a'r llwyth gwaith ar staff sy'n ymwneud â'r maes hwn. Cytunwyd y byddai Geraint Davies yn trafod hyn gyda'r Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau all-lein ac yn adrodd yn ôl i'r Bwrdd fel y bo'n briodol.

- Daeth cyfarfod y Bwrdd i ben -

Eitem 16. Sesiwn Holi ac Ateb Gyhoeddus

77. Croesawodd y Cadeirydd aelodau'r cyhoedd ac esboniodd y modd y cynhelir y cyfarfod. Byddai'r cwestiynau a'r atebion yn cael eu cyhoeddi ar y wefan a byddai dogfen fyw 'Cwestiynau Cyffredin' yn cael ei chreu ar y wefan i roi ymateb llawnach i'r cwestiynau ar faterion ansawdd dŵr nag y byddai amser y sesiwn yn ei ganiatáu. Gwahoddodd y Cadeirydd gwestiynau gan y cyhoedd.

78. Gofynnodd aelodau'r cyhoedd gwestiynau i'r Bwrdd a darparwyd ymatebion.

- Daeth y Cyfarfod Cyhoeddus i ben -